

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütőrtökön és vasárnap.
 előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenlő száma 5 kr. községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájaiban, hová hirdetmények a előfizetési pénzek küldendők.

Mezőgazdaság és kereskedelem.

I.

Senki jőzanul nem tagadhatja sehol a világon — annál kevésbé hazánkban, hol éppen az államalkotó fajnak fentartója — a földművelés jelentőségét. De nem is feledheti senki, ha csak itéletét és tiszta látását el nem homályosítja az osztályérdek, hogy a mezőgazdaság felvirágzása megbonthatatlan kapcsolatban van a nemzetgazdaság többi ágazatának harmonikus fejlődésével. Mert nemcsak a mélyreható buvárkodás és a mosszettekintő kutatás, nemcsak a gazdasági élet terén fölmerülő jelenségek vizsgálataiban nyilvánuló törvényszerűség vizsgálata, de az elfogulatlan empirizmus is meggyőző arról, hogy a nemzetgazdaság oly egyöntetű organizmus, melynek részei benső összefüggésben vannak egymással. S így az egyik a másik nélkül, avagy éppen a másik rovására soha se fejlődhetik. Ha pedig a protekcionizmus ily természetellenes irányba tereli a gazdasági élet folyását, sohasem maradnak el a káros utókövetkezmények.

Ezzel aztán meg is van adva a direktíva, a melyet agrár-politikánkban követnünk kell. Termelést önmagáért, fogyasztás nélkül, nem is képzelhetünk. A helyes, gazdaságos fogyasztásban rejlik a további termelésnek legbiztosabb forrása. Enek hivatása mind alkalmasabbá tenni a termelési tényezőket a maguk feladatára. Ez az a mozzanat a nagy természet örökös átalakulásában, hol az enyészet porából új élet fakad. A fogyasztásnak ehhez az eszményi jelenségéhez egy út vezet: az egészséges forgalom, a jövedelem igazságos eloszlása. Ez a gazdasági élet belsőleg összekapcsolt korpusza.

Ha ezt nem tévesztjük szem elől, nem is fogunk esodálkozni azon, hogy a nemzetgazdaság ott emelkedik legmagasabb fokra, hol a benső kapcsolat a legharmonikusabb és a leghelyesebb. És ha lépten-nyomon halljuk az intenzív gazdálkodás jel-

szavát, ne feledjük, hogy ennek alapfeltétele a gazdasági élet részeinek belső háborítatlan összhangja. Ebben a belső zavartalan összhangban válik a termelésnek czélja: a fogyasztás, — további termelés bőséges kútfejevé.

Mint minden termelésnél úgy az őstermelésnél is az birja arra a gazdát, hogy többet termeljen, mint a mennyit elfogyaszt, hogy nem termel mindent, a mire szüksége van. Munkamegosztás azonban munkamegosztás nélkül valóságos oktalanság. A javak kieserlése nélkül hiába termelne a gazda többet, nem venné annak senki semmi hasznát. A munkamegosztás legelemibb fokán is már nélkülözhetetlen a forgalom. A forgalom, a kereskedelem az, mely az emberi szükségletek legkülönbözőbbjeinek kielégítésére alkalmas javakat képviselő, a termelést, — hogy mindazok a termelt javak fejében megszerezhetők legyenek, — képzelhetetlen magas fokra emeli.

A piac, a javak kieserlésének kétségtelen biztossága ösztönzi a termelőt és különösen a mezőgazdát, hogy tőkét ne sajnálja gazdaságába beruházni. Élénk kereskedelem nélkül intenzív gazdálkodás tehát lehetetlenség. E nélkül sokkal okosabban eslelcszik a gazda, ha ládájában heverteti pénzét, mint ha talajjavításra használja. Mert a félrövidített pénzt bármikor előveheti, ha megszorul, de a beruházásokra költött tőkét soha sem látja többé. Csak a forgalom magas fokán számíthat a gazda úgy, hogy a földbe helyezett pénz takarékpénztárban van, olyanban, mely nem mond esődot. Igaz, hogy az áldott anyaföld terem, akár van, a ki megvegye, akár nincs, de a gazdának az nem vigasztalás, ha másnémi szükségleteinek kielégítése fölött tépelődik.

Politikai hírek.

Viszály a függetlenségi pártban. A függetlenségi és 48-as párt két része között egyfelől az

Ugron-frakezió, másfelől a Kossuth-párt közt friss erővel tart a háborúság. Vége-hossza nincs a szemrehányásoknak, magyarázatoknak, nyilatkozatoknak és visszaemlékezéseknek, melyekkel mindkétfelől azt igyekeznek bizonyítani, hogy a másik oka a viszálynak. Ugronék olybá tűnnek föl, mint a kisebb számú, de erősebb hangú és fürgébb görögök, Kossuthék pedig sokszorosan nagyobb csoportú törökök, akik körültekintéssel, kevésbé nagy hangon és részletesebb magyarázatokkal ritkán felelgetnek. E háborúdi abban is hasonlít a keletihez, hogy itt is egyik a másikra szeretné háritani a hadüzenet felolóságát. A többi pártok, mint amott a nagyhatalmak, teátrális módon szemlélik a csatározást. Az Ugronék részéről felvonultatott multkori ágyukkal szemben Kossuth Ferencz ujabban kiszegozte a szatmári, törökszentmiklósi és bonyhádi lövegeket, azt hozva föl tudniillik, hogy Kossuth az Ugron, Brettnér Ernő és Preyer Hugó (Ugronpárti) választási ügyeit előmozdítani igyekezett. Ezeket azonban Ugron gyorsan visszafordította és egyenesen azt jelentette ki, hogy éppen ellenkezőleg mind a három esetben Kossuth volt oka a bukásnak.

Most Kossuthék azt vélik, hogy ismét ők következnék sorra, de most már nem a nyilatkozatokra felelnek, hanem az Ugronék akezióit igyekeznek más akeziókkal ellensúlyozni. Az Ugronpárt tudvalevőleg május 2-ára nagy országos gyűlést hívott össze a pártnak a parlamenten kívül való szervezésére. A Kossuth-párt ezzel szemben ellenakeziót indít, illetőleg június hónapra szintén népgyűlést szervez, melyen a Kossuth-párt is megalakítaná az országos népszövetséget azokkal az elemekkel, melyek a Kossuth-párt elveit vallják.

Idetartozik még följegyezni, hogy Kossuth Ferencz, habár a kolozsvári függetlenségi pár becsukta előtte kapuit, mégis ellátogatott husvétkor Erdélybe. Nem Kolozsvárra ugyan, hanem Marosvásárhelyre. E látogatásról azt írják nekünk, hogy Kossuth Ferencz fogadtatására a pályaudvaron számos testület

TÁRGZA.

A temetőben.

Írta: Verner Jenő.

A két napos asszony szobájában ült — a kereveten. Előtte feküdt egy felbontott levél s erreszegette borongó tekintetét. Tekintetéből szenvedést lehetett kiolvasni.

Igaz, hogy operajka néha mosolyra nyílt, de az emberismerő megérthette, tudhatta, hogy ez a hervatag őznek bágyatag mosolygása.

Fehérvallát, a mely oly észbolondítóan látszott ki a batiszt derékből, odatámasztotta a kerevetnek, szőke haja, ugy omlott vállára, mint a lombos cserje árnyékolja a zöld gyepet, kék szemében pedig köny csillogott.

És egy ilyen asszony, a kinek fonkolt lelke boldogságot adhat a férfinak, ez egy levélke elolvasása után, a mikor férje őt ertette imádkozik, azt sirja, azt mondja: boldogtalan vagyok.

Miként a vízbe fult, a ki göresösen kapaszkodik a szalmaszál után, fátumát kikerülni hiszi, ha összegyűri a levelet. Menekülni akar, de nem tud, mert asszonyi becsülete nem engedi.

Ott marad a hinárban, ott lehele ki lelkét, ha majdan jön a megváltó halál, ott fog a férfi kebelre simulni s férjének azt fogja mondani: Isten veled.

És ha bekövetkeznék a tragoedia, ha a férj örülne annak, a mihez joga van, ha gyűgőgő baba szá-

ladna a beteg anya ágyához, akkor istenem mit is mondhatna egy nő a férjének?

Igy harszol önelkével a szép asszony.

A feltörő gondolat azonban a harag pirjával festi meg.

— Istenemre! férjemnek nincs joga erre. Szabadulni akarok, mert érzem, hogy a gyermek csak ujjabb bilinesekbe verne hozzá. S ezt nem akarom, nem!

Míg a lelki harc folyik, az esthajnal fátyolt borít s megszólal az estharang, vigasztos, békehintő, buzdító szavával.

— Ne így! ne így! S a nézése kísértetesen sötét lesz! Félre kell verni azt a harangot, félre! Egy nő kéri ezt, kinek lelke ég a szenvedés tűzén, a ki előtt a sötét boldogtalanság ürügye tátong, a ki előtt a jelen tenger, a melynek hullámai a mind nagyobb pusztulásba sodornak.

Sirjon szomorú életemen minden ember; de kacagjon az a férfi, a ki szeretett és megrabolt.

Mintha hallucinációi lettek volna a nőnek, végig játszott egy egész drámát, s lelkének evolúciói felmondatták a fizikai szolgálatot: a szép asszony alélva terült el a földön. Egy medvebőr tette meg azt a szivességet, hogy a patyolattesten semmi sérülés nem esett, egyik karjával a medvebőr boszontos fejét fogta át öntudatlanul az asszony...

*

Bokor Tivadar szegény, de igen becsületes ügyvéd volt, kezét és szerelmét a város híres szépségének, a szép Málezay Tildának ajánlotta föl.

A kis város pletyka népsége ratifikálta a frigyet

s azt mondotta: nagyon összeillő pár. Előtte mindig gyanusak az ugynevezett összeillő párok, rendszeren ezek játszik a legtakarosabb házasságtörési drámákat.

Ez esetben a jól összeillés arra volt értve, hogy az ügyvéd barna, a lány szőke. Mindketten mutatósak. Ellenben remény szavakkal itélték el a stréber fiskálist, a ki oly szegény, mint a templom egere s a kinek mégis gazdag lány kellene. Málezay századvégi ember volt: neki jobban imponált egy pár száz hold, mint bármilyen kenyérszerző diploma, Favoritja — mint szokta mondani — Föthy Zoltán volt, a kinek már elment a haja, de nem ment el a nyolekszáz holdja, habár valószínű, hogy az is nagyon mézőben volt már.

Eme kilátások között kérte meg az aranyos Tulikát. És Tulika nem ellenkezett. Ismerte apját, ugy is tudta: hogy hiába!

Föthy nagyon megszerette a szőke szépséget, kinek szemében a tulvilági élet minden gyönyörűségét eltörpülni vélte. S ha csak sejtette volna, hogy a felesége őt nem szereti, nem lett volna tán oly kegyetlen, hogy szerelmével kiozza meg az asszonyt.

Az együttélés menyország ígérő idejében pokolra változott a Föthy kastély. A hány csókot lehelt a szerelmitas férj neje ajakára, annyi kétségbeesett rángás vett erőt a nőn. Az irtózat, az opedés, az elhibázott élet démonai sugták fülébe: csak a halált keresd, nincs más keresned!

S két nap után egy szörnyű hír terjedt el, a mely szenvedéseire rátette a tövis koronát; Tivadar

jelent meg s a közönség sűrűn éljenze a vendéget, aki Thaly Kálmán társaságában érkezett. Üdvözlő beszédet Szöllősi Samu pártelnök mondott, mire Kossuth Ferencz válaszolt. Kossuth Ferencz kocsiját negyven tagu bandérium kísérte. A bevonulás után beszédek, délben bankett, este fáklyás zene. Mindez nagy lelkesedés mellett történt.

Ilyenformán a háoruban Kossuthék most (különösen, miután Ugronék husvéti gyűlése fuescsba ment) egy jó lépéssel előbbre vannak.

Bánffy Dezső báró kitüntetés.

Bécs, ápr. 23. A német császár Bánffy Dezső báró miniszterelnököt a vörös sasrenddel tüntette ki.

Merénylet az olasz király ellen.

Róma, ápr. 23. Umberto olasz királyt a lövészenye mentében Pietro Accorito nevű faczér kovács törrel le akarta szurni. — A király a támadásra felugrott kocsijában és félrehajolva a szurás elől, sértetlen maradt. — A merénylet elfogták és felháborodásukban megpofozták. Azt vallja, hogy az éhség kényszerítette a merényletre. Különböző exaltált kedélyállapotú ember. A megölni napon több helyt emlegette, hogy valami nagy urat meg fog ölni! — A versenyen óriási tüntetéssel fogadták a királyt. Később a palota előtt folytatódott az örömtánc tünemény. — Egy szociálista lap szerkesztőségének ablakait beverték. — A király a merénylet után így szólt környezetéhez: „Ezek állásom apró kellemetlenségei.” Este impozáns kivilágítás volt. — Hírlik, hogy a merényletnek két társát elfogták.

Uj titkos tanácsosok.

Budapest, ápr. 23. Ő felsége valóságos belső titkos tanácsosaivá kinevezte gróf Széchenyi Bóla, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Haller Jenő és gróf Vay Ádámot.

A vigszínház válsága.

Budapest, ápr. 23. Ditrői Mór lemondott a vigszínház igazgatásáról. Szécsi és Faludi nem fogadták el, Keglevich nem szavazott, így tehát megmarad állásában.

Bécs új polgármestere, Lueger Károly dr. ápr. 20-án tette le az esküdt a helytartó kezébe. Az antiszemita párt szorgalmasan gondoskodott róla, hogy ebből az alkalomból zajos ovációkban részesítse Luegert. A tanácsház tere és a Ringnek a Burgszínház előtt levő része a kíváncsiak sok száz főnyi tömegével telt meg. Az emberek tulnyomó része fehér szegfűt tűzött a kabátjára. Nagyon hosszú kocsisor, melynek fölvonulása egy teljes óráig tartott, hozta az ünnepelt pártbíveit, férfiakat és nőket vegyest, a városházához. Mindannyian ünnepi ruhába öltözöttek, a nők virágokból készült és koszorúkat hoztak, melyeket később tiszteletük jeléül Luegernek átnyújtottak. A tűzoltó egyesületek kibontott zász-

golyót röpített agyába. Egy papírlapon ezt hagyta örökségül a kis város szencziára éhes közönségének: „Szöke anygal! érdekel meghalok, hogy boldogságról álmodjam!”

*

Nagyon jól emlékszem, hogy tavaly halottak napján láttam őket. Mikor én szerettemnek koszorúmat rendeztettem, a közelben láttam, hogy egy férfi kis fiút vezetett magával. A hozzájuk tartozó fekete gyászruhás asszony a keskeny úton nem fért el. Utánok lépdegélt. Egy sirnál, ha jól tudom, Bodor Tivadar sirjánál állapodtak meg.

A kis fiú leült a sirdombra. Az asszony keresztet vetett. És könyárban fürdött szép bánatos arca. A fiú elpityeredve kérdezte, hogy ki van a sir alatt eltemetve?

— Egy jó ember, kedves gyermekem! A férj nem vett részt a bánatban. De őt is meghatotta feleségének nemes lelke: hát hiszen szép az a humanizmus, de mintha túl lenne most hajtva.

S az ősi szélsejtés dermesztő érzésével ütötte halántékán. Hidegen fogta meg a fekete ruhás nő kezét s fölemelte.

— Asszonyom, úgy sejtem az én siromra nem fog bánatának ily kiadó patakja folyni! Felkérem, hogy ne kompromittáljon: kövessen!

S roskatag léptekkel ment ki a temetőből a nő, a kis fia biztatta:

— El ne szédülj, mama! ...

lökkel vonultak föl, a társulatok és a szövetségeseik in copore jelentek meg és elhelyezkedtek a városháza előtt a rendőrség által vont kordon mögött.

A Lueger polgármester eskütele alkalomból pártbíveit által rendezett kivilágítás, bár a városházán mindent elkövettek, hogy a lakosságot kapcsitálják, csak nagyon gyengén sikerült. Néhány utcában 2—3 ablak tündökölt ugyan, de az utcák tulnyomó része sötét maradt. Tulajdonképeni kivilágítás csak az antiszemita főfészekében, a nyugati külvárosokban volt: legtöbb láng volt a XIII. kerületben, hol Schneidert választották meg.

A török-görög háború.

Iszonyuan dühöng a török-görög határon a háború. A harcokról jött sürgönyök szerint az elmúlt napok eredménye a következő:

Tirnávost elesett s a török hadsereg már Larissza alatt van. Egy konstantinápolyi távirat azt is jelentette, hogy Edhem basa már be is vette a várost és sánczaira kitűzte a török lobogót. Ez azonban eddig még nem történt meg. Annyi tény, hogy Mendik basa és Vezar basa hadosztályai tegnap este Larissza elé érkeztek és azonnal ostromolni kezdték a várost. A török csapatok harez kedve nagy. Remélik, hogy egy-két nap alatt sikerül megtörniök a görög csapatok ellenállását s hatalmukba kerithetik ezt a hadi pozieziót is. A görögök erősen tartják magukat s ezért szerfelett heves harezra van kilátás. Eddig még nem volt Larissza alatt döntő ütközet a két ellenfél között.

A határon ezalatt élethalál-harez folyik Teszaliáért s a görögöknek itt jobban kedvez a szerencse, mint saját országukban. A görög csapatok tegnap megszállták és elhamvasztották Damazi török várost. Ezenkívül elfoglaltak még három török állomást, Nezerosz mellett tönkretettek két török úteget, az ágyuk összes lövészgéből csak egy százados maradt életben, az is foglyul esett. A török csapatoknak is sikerült vissza foglalni majdnem mindazokat a határszéli állomásokat, a melyeket a görögök április 16-án és 17-én, a háború legelső napjaiban elfoglaltak, az egy Analipszis hegy kivételével. Bámoltas az a kedv és lelkesedés, mely a török hadseregben uralkodik. Legfényesebb jelét adták bátorságuknak a melunai híres csatában, mely a háborúnak eddigelő legszebb ütközete volt. A török csapatok jókedvűen és énekszólva indultak a támadásnak és valahányszor egy görög őrházat elfoglaltak, megölték egymást és gyermek módjára táncoltak és nevettek. A nehéz ágyukat is énekelve vontatták föl a merdek hegyekre. Harminczhat órát töltöttek étel, ital és alvás nélkül és a negyedik félnapon is olyan bátran és kitaróan harcoltak, mint a csata kezdetén. Inef hadosztály parancsnok így szólította meg embereit:

— A kik Allaht szeretik, azok előre nyomulnak a hitetlenek ellen!

A csapatok lelkes szavakba törtek ki erre a megszólításra.

A törökök nagy figyelemmel voltak a görög holtestekre. Gyöngéden fölemelték és árnyékos helyre vitték a halottakat, de azért mégis leg többjéről lehúzták az uniformist s a görög halottak jobbára alsóruhába heverték a csatatéren.

A halottak közt volt Hafiz basa is. Ez a nyolczvanéves tábornok hajdonfővel lovagolt csapata élén, mikor a golyók minden oldalról sivitottak. Hadsegéde könyörgött neki, hogy vonuljon kissé hátra és szálljon le a lováról, az aggastyán azt felelte neki:

— Az orosz-török háborúban se szálltam le, hát miért szállnék le most? Előre fiuk!

A következő pillanatban egy golyó összezúzta a balkarját. A tábornok még csak nem is törődött vele; aztán egy másik golyó a jobb térdébe furódott, Hafiz basa mégis a lován maradt. Végre épen, a mikor embereit tüzelte, egy harmadik golyó a nyakába furódott. Hafiz basa erre lebukott a lováról és nyomban meghalt.

Epiruszban az ágyuharez egyre tart, bár eddig eredmény nélkül. Ha a török útegek és erősségek este a sötétség beállása miatt a tüzelést megszüntetik, akkor az athéni újságok nyomban azt jelentik, hogy a török erősségeket elpusztították. Így

már négyszer jelentették, hogy Prevezát halomra lőtték és hogy természetesen a török helyőrség onnan kivonult. Valósággal úgy áll a dolog, hogy a prevezai erősség, a mely voltaképpen nem is erősség, hanem romhalmaz, naponkint vígan folytatja a tüzelést. Egyébiránt a tegnapi bombázás azzal végződött, hogy a görög flotta végképpen elvonult Prevezából.

Heves és elkeseredett harez folyt le tegnap az Arta folyó partján. A törökök Teotokiosz mellett át akartak kelni a folyón, mire a görögök gyilkos ágyutüzet indítottak ellenük, a törökök tömegesen a folyóba ugrottak és egy részük a vízbe fult, más részüket az ellenséges golyók ölték meg. Vörük a folyó vizét egészen vörösre festette. Nemsokára az artai hadosztályból Manósz ezredes 25.000 emberrel Epiruszba vonult. A törökök viszonzásul Artát lövöldözik a határról, de a vár nagyon erősen áll, a török ágyugolyók nem ártanak falainak. Az arta folyó mentén egyre apró csatározások folynak; az albánok Janinában most készülődnek föl a támadásra.

A konstantinápolyi nagykövetség és az athéni követek nem avatkoznak bele a háború dolgaiba, de azt az utasítást kapták, hogy ha a török bevozszi Larisszát, azonnal kezdjék meg a közbejáró akciót a két ellenfél között. Muravjev gróf orosz külügyminiszter tegnap körlevelet küldött a hatalmak képviselőinek, a melyben azt mondja, hogy az európai diplomácia hasztalanul igyekezett a görögöket a háborútól visszatartani s azt ajánlja a hatalmaknak hogy mindaddig, a míg egyik vagy másik hadviselő föl közbelépésüket nem kéri, várakozó álláspontot foglaljanak el és Krétát addig is megszállva tartásák.

Görögök sorsa Egyiptomban.

London, ápr. 10. Az egyiptomi kormány a szultán felszólítására a kairoi görög diplomáciai ügynök utlevélét kiadta. Az egyiptomban élő összes görögöket kiutasítják.

A görög nemzeti ügyért.

Athén, ápr. 20. A görögök ügye élénk rokonszenvet kelt mindenütt; néhány egyiptomi milliomos több százezer livrest bocsátott a görög kormány rendelkezésére; a görög tőkepénzesek pedig az új nemzeti kölcsön aláírásában jelentékeny részt vesznek; így p. o. Syngros atheni bankár egymaga két millió frank értékben írt alá kötvényeket.

Magyar lovak a háborúban.

Temesvár, ápr. 20. Vary bég ezredes és Kiasim bég kapitány időközbeztak és a török kormány részére hadi lovakat vásároltak. Az eddig megvásárolt lovakat utnak indítják s a vásárlást folytatják.

Lázadás Athénben.

London, ápr. 23. A törökök folyton győzedelmesen nyomulnak előre. A görögök nagy erőfeszítéssel remélnék újabb 40.000 embert összeszedni.

Athénben lázadástól tartanak.

A görög király népszerűségét megerősítendő, táborba készül.

A kisipar adómentesítése.

Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter becsülettel beváltja programját: tényleg meg is teszi azokat az intézkedéseket, melyeket a hazai kisipar javára megígért.

Az tudvalevő dolog, hogy Dániel Ernő báró a kisipar felségelését s a termelési módozatnak nagyobb jelentőségre való felemelését iparügyi programja legelőkelőbb részének vallja és tekinti. A miniszter ismételtelen megmondotta, hogy bárha teljes mértékben nagyrabecsüli és igazi értéke szerint méltatja a nagyipar fontosságát Magyarországon, mindazonáltal nem szándékozik követni elődeinek azt a politikáját, mely kizárólag a nagyipar támogatása, ellenben a kisipar s ennek különböző ágazatait csekély figyelemre érdemesítette, ugyszólván elhanyagolta. Az a vélemény, mely politikai és gazdasági életünk vezetőinek körében már évek óta diskusszió tárgya: hogy tudniillik talán már elérkezett az az idő, amikor az állam lehetőleg segítő két kezének legalább egyikét a nagyiparról, avégből, hogy ezzel az egyik kézzel más irányban tessen segítő-szolgálatot, — Dániel Ernő bárónak

meggyőződésévé lett s ezen az alapon tette ő programját a kisipar támogatását.

Németország példája a legjobb tanúság arra, hogy a „kis ember” érdekében való állami protekcionizmus a legnehezebb problémák egyike. A legszélsőbb határig menő jóakarat és engedékenység sem bír olyan formát találni, mely a kisiparosok összességét kielégítően, s nem támasztana ellentétet a tömegben. Oka ennek a nehézségnek egyrészt a kisiparosság természetében rejlik: a szét-szórtság, csekélyebb műveltség. Ez a törvény ugyan is adómentességet, szállítási engedményeket és még több egyéb kedvezményeket biztosít az újonnan létesülő, vagy új iparágat meghosító iparágak részére, azonban csak akkor, ha ezek gyársterületükön kívül jönnek létre. Szóval: ez a kedvezmény kizárólag a nagyipar javára esik, a mi csak annál jobban súlyosítja a kisiparnak amúgy is nagyon terhes verseny viszonyait.

Ezt az állapotot a jelenlegi kereskedelemügyi miniszter igazságtalannak mondotta ki már akkor, amikor magas állását elfoglalta. S azok a tapasztalatok, melyeket kormányzásának évei alatt szerzett, csak megerősítették meggyőződését. A tapasztalat ugyan is azt bizonyította be, hogy az említett törvényben biztosított kedvezmények nagyságával nincs arányban az az eredmény, mely a nagyipari vállalatok szaporodásában bekövetkezett, másrészt pedig, hogy a nagyipar egyoldalú kedvezése határozottan ártalmára van a kisiparnak, mely pedig — a dolog természete szerint — sokkal inkább rászorult az állam támogatására.

E tapasztalatok alapján határozta el a miniszter, hogy a kisipar mostoha elbánása feltétlenül megszüntetendő s ezért az idézett törvényt revízió alá kell venni. A revízió irányelve tehát az legyen, hogy a kisipar legalább is egyenlő elbánásban részesüljön a nagyiparral.

Ekként tehát a magyar kisipar rövid idő múlva részesülni fog az állami kedvezményekben, nevezetesen adómentességben, olcsóbb szállítási díjakban stb. Természetesen azonban ezek a kedvezmények nem terjedhetnek ki a kisipar összességére, amiként a nagyiparnak is csak némely ágai bírhák az állami kedvezményeket. A miniszterium hivatása lesz, hogy megállapítsa azokat az iparágakat, melyek a kedvezményeket megérdemlik s azokat a határokat, ameddig a kedvezmények kiterjesztendők.

Az új kedvezményi törvény életbeléptetése, kapcsolatban az addig remélhetőleg szintén elintézésre jutó hitel-szervezéssel, a magyar kisipar új korszakát fogják megnyitni. Ha kisiparunk a maga erejét okosan fogja felhasználni a nyereség kedvezményeinek alkalmazására, úgy ez az új korszak a virágzás korszaka lesz. S ha a magyar kisiparosság érzé a maga hivatását, úgy kell is, hogy ekként legyen. Azt láthatjuk kisiparosaink, hogy a kereskedelmi kormányzat mai vezetője éles ítélőképességgel bír az ő érdekeik iránt, s nem csak ígér, hanem eslekedez is az ő javukra. Biztosítva lévén ekként az állam támogatása, egyedül kisiparosainkon áll, hogy a maguk jövőjét, foglalkozásuk széles alapjait biztosítsák.

Sz.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Pénzes Sándor kézdivásárhelyi adóhivatali díjtalan gyakorlatnokot a hajdu-szoboszlói adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárré nevezte ki.

— **Időjárásunk.** A legszebb tavaszi napok követik egymást. A hegyeken levő sok hó még némileg mérsékli a nap melegét, hanem azért az elég enyhe és kellemes. Az éjjeli fagyok is kimaradtak s a természet rohamosan halad előre.

— **A miniszter köszönete.** A kereskedelemügyi miniszter a napokban küldötte meg Kézdi-Vásárhelyre az írásbeli köszöneteket mindazok részére, kik az ezredéves kiállítás rendezése körül tevékenységet fejtettek ki. Ilyen köszönő iratokat kaptak K.-Vásárhelyt Dr. Bánffy Zsigmond, mint a megszünt Székely Híradó szerkesztője, Molnár Józsiás volt országggyűlési képviselő, Török Sándor és Török Bálint kamarai tagok és Dobay János szerkesztő és rendőrkapitány. A köszönőirat szövege ez: Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 43585 sz. Ó. esz. és apost. királyi Felsége Bécsben m. évi december hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával a kiállítási helybiztosításoknak és a kerületi bizottságoknak az 1896-iki ezredéves országos kiállítás körül kifejtett kiváló működéséért legfelsőbb elismerését kifejezni méltóztatott. Midőn erről szövegesen van uraságotat mint a s.-sz.-györgyi helybizottság tagját és a m.-vásárhelyi ker. biz. egyik tevékeny tagját, örvendotes tudomásul éstésíteni, egyúttal a magam részéről is őszinte köszönetemet fejezem ki uraságotadnak azon hazafias közreműködésért, a melyről engem a kiállítás szempontjából oly annyira fontos helyi bizottsági és ker. biz. munkálatok elvégzésében hathatósan támogatni szives volt. Budapest, 1897. évi február hó 2-án. Br. Dániel Ernő.

— **Az első majális.** A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet azon reményben, hogy nem csak rendes és pártoló tagjait, hanem városunk és vidékünk intelligens közönségét is egy kedves nap gyönyörűben részesítheti, f. év május 9-én d. u. 3 órakor, színelőadással és más szórakoztató programmal összekötött majális rendez. A színelőadást és énekdarabokat Rákosi József községi isk. tanító rendezi. Előre is felhívjuk figyelmét közönségünknek. Előadás után táncz leend, hogy a fiatalság a nyári vigalmait megkezdhesse. — A jótékony nőegylet édes mindnyájunk érdekét szolgálván, biztossan számít minden nemes szívű emberbarát támogatására.

— **Uj sötétér.** — Kézdivásárhely város előjárása szűkös anyagi viszonyok között is mindent megtesz arra, hogy a polgárság és vidéki közönség igényeit kielégítse. — A belvárosi járdák rendbe hozását a főbb utcákon befejezván, most a vasúthoz vezető járdát készítteti. Azután a Batori utat és az új iskolai helyiséget látja el csinos sőtánnnyal. A munkát vezetője és tervezője Benkő Lajos gazdatanácsos, kinek szakértelmétől, ügybuzgóságától sok jót reménylünk. Kár, hogy már is vannak egyének, kik gánadoskodnak s a maguk javát se látják át.

— **Véres verekedés** folyt le mult csütörtökön délután. Egy Gécies István nevezetű elzúzott fiatal ember részeg állapotban összeveszett Lázár János gyepmesterrel s azt egy bőrvágó késsel egy oldalba szurta, hogy menten összeesett. A súlyosan megsebesített cigányt be szállították a kórházba s a tettest pedig a rendőrök elfogták.

— **A „Magyar gazdatisztek és erdőtisztok országos egyesülete”** május hó 2-án tartja közgyűlését, melynek tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyvet hitelesítő két tag kiküldése. — 3. Évi jelentés. 4. 1896. évi zárszámadás és vagyon kimutatás. 5. 1897. évi költségelirányzat. 6. Az országos gazdaszövetségbe való belépés kimondása. 7. Választások. 8. Indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal írásban adattak be. — A közgyűlés elé terjesztendő számadások szerint, az egyesület bevétele volt 1896. évben 11097 frt 40 kr., kiadás 9353 frt 51 kr., melyből tökéletesítő fordított 2447 frt 94 kr., egyesületi tagok segélyezésére 845 frt, a mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintézetének költségeire 2373 frt 02 kr. — Pénztári maradvány 1743 frt 89 kr., mely a jövő évre átvitetik. — Az egyesület vagyoni

állapota 26860 frt 74 kr., mely takarékpénztárba őriztetik. — A tagok figyelme felhívatik, hogy a közgyűlés alkalmából úgy, mint az előző években, az idén is kirándulás rendeztetik és pedig május hó 3-án a fővároshoz közel fekvő főméltságu Metternich Sándor hercegné mintaszerűen kezelt biai uradalmában. Ezt megelőzőleg május hó 2-án d. u. 4 órakor a közp. vásáreszernak megtekintése tervezetlik. Találkozás a főkapu előtt. — A közgyűlés ideje május 2-án reggeli 8 órára tétetett azért, hogy a közgyűlés után a tagok az ezredéves kiállítás területén a városliget megett tartandó tenyész-állatvásárt is megtekinthessék.

— **A közönség figyelmébe.** A tavasz nyitásával, midőn mindenki siet magzükségletét beszerezni, mint a megelőző években tettük, úgy most sem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni a Mauthner Ödön magkereskedésére, mely egyedül képes olcsó, feltétlenül csiraképes, dus virányt hozó virág- és veteménymagvakat szolgáltatni. Több évi saját tapasztalatainkból indulva ki, jó lélekkelajánjuk ezen ezéget mindenkinek.

Idegenek forgalma.

Április 9-től 23-ig.

Nemzeti szálló: Laubner Róbert utazó Reichenberg. Kabdebó Ottó utazó Bécs. Keresztesi Oszkár utazó Bécs. Melichád Gusztáv utazó Bécs. Bajkó Barabás fakereskedő Papozel. Lamm Adolf mérnök Kolozsvár. Mandl József utazó Budapest. Feichtinger Antal utazó Budapest. Magyarosi Gyula utazó Kolozsvár. Harkányi Gyula felügyelő Kolozsvár. Szilágyi Ferencz ügyvéd Puj. Pásztohy Ákos mérnök Kolozsvár. Hotkó Gyula kereskedő Brassó. Kelen Lajos tisztí ügyész S.-Szt.-György.

Millenium szálló: Kbers János utazó Braila. Csiki Zakariás utazó Budapest. Löbl Bernát utazó Oroszháza. Weiszfelder Kálmán utazó Brassó. Leiberman József utazó Gyulafehérvár. Rozman József utazó Csik-Szereda. Bene Jenő főmérnök Budapest. Schwarcz Ignác utazó Győr. Berman Samu utazó Beszterce. Fekete József mérnök Arad. Özv. Dobieczki Zsuzsanna magánzó Torja.

Nyiltér*.)

A selyem el van égve! Ezt szokták a hölgyek mondani, ha illető ruhadarabok igen sokszor már a 2-ik 3-ik viselet után a hájtásokban elhasadnak vagy mint a vatta szét-málnak; ezen jelenség nem a „véletlen” által okozott előzés! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olcsónak tűnjék fel, tudatosan leszen czinn- és phosphor-savval páczolva, melyek a nyersselyem érszárait mintogy szétrágják; „az ilyenmü festési eljárás „megterhelésnek” nevezik! Mentül jobban ohajják a selymet megnehezíteni, annál több czinnfűrdőn megyen az keresztül, hogy az ezen mérges tökéletesen magába szívja. Az így festett selyem — a legnemesebb szövés! — a halál csiráját tohát még mielőtt az a szövészkére kerülne, már is magában rejt. Az ilyen szálaból készült úgynevezett selyem szöveteknek, rövid használat után természetesen szakadozniok kell mint a gyújtó kanócnak aszerint, amint azok többé avagy kevésbé terheltettek meg. — A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéketlen. Az én valódi selymeimből szivesen küldök postafordultával portó és vámentesen mintákat. Henneberg G. cs. és kir. udvari szállító, selyemgyárai Zürichben.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléséket alkalmaztatik köszvényénél, csúznál, tagzsárgatásnál és meghűléséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kapható; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggelzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Sz. 500—1897

Hirdetmény.

Martonfalva község képviselő-testületének 1897. évi április 6-án tartott gyűlésében 21 p. a. hozott határozatához képest ezennel köz-hírré tétetik, mikép Martonfalva községében építendő tűzmentes község-ház építésére vonatkozólag 1897. évi május hó 18-án d. e. 8 órakor a község-házánál nyilvános árlejtés fog tartatni — hová vállalkozni szándékozik azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési és építési feltételek vagy a részletes költségvetés tervrajzok, előméret és anyag kiszámítási kimutatással a körjegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Martonfalván, 1897. év április 15-én.

Az előljáróság:

Veres Péter, Molnár Ventura,
körjegyző, kibiró.

77 3—3.

Sz. 6706—896.
tlkv.

Hirdemény.

Karatna-Al- és Felvolál község teleknyvi birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg gazokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX-ik t. cz., az 1889. 38 és az 1891. 16 t. czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29-ik t. cikkben szabályozott eljárás a tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott. Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1-ör, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29-ik t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve a §-oknak az 1889. évi 38-ik t. cz. 5. és 6. §§-ban és az 1891. évi 16-ik t. cz. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítőit is — valamint az 1889. évi 38-ik t. cz. 7 §-sa és az 1891. évi 16-ik t. cz. 15. §. b)

pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29-ik t. cz. 22. §-sa alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1897. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag alólírt teleknyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után irított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2-szor, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29-ik t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38-ik t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítőit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1897. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3-szor, hogy mindazok, kik a tlkv. átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. évi 29-ik t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bár mely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik tulajdonjog arányának az 1889. évi 38-ik t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1897. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szer-

zett harmadik személynek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az

eredetieket a tlkvi. hatóságnál átvehetik.

A kir. törv. sz. k., mint t. kvi. hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1896. decz. hó 12-én

Gaal István,
kir. trvszk. bíró.

76 3—3

KIADÓ LEGELŐ.

Bükszádon az Olton inneni Bűdös felőli legelő — körülbelül 4000 hold — f. évi április 24-től szeptember 29-ig haszonbérbe adatik. Feltételek megtudhatók az üveggyár igazgatóságánál Bükszádon.

81 2—2

Legbiztosabb szer

székrekedés, étvágytalan-

ság, gyomorfájás és a

ebből eredő bajok

ellen a Zenke

Zoltán

növényyszer
gyomor-likör
készítménye.

Használati könyvvel
együtt egy üveg ára

40 és 80 kr.

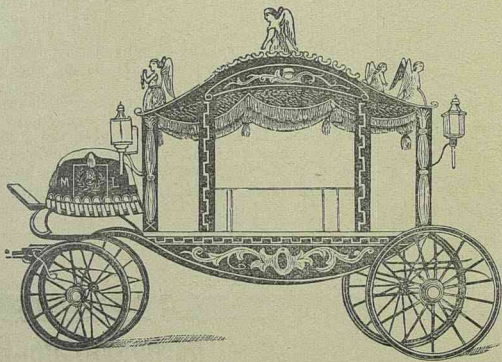
Kapható Kézdi-Vásárhelyen: Török Bálint, Balogh Gyula, Jancsó K. és fia, Hamar Zoltán, László Zoltán urak fűszer üzleteiben, továbbá a készítőnél utánvét mellett H.-M.-Vásárhelyen.

Csak a „barát” védjeggyel ellátott valódi!

A nagyméltósági m. kir. kereskedelmi, valamint oszt. cs. ker. miniszter urak által kihirdetve törv. védve.

Uj temetkezési intézet!

DÁVID ANTAL

diszes berendezésű temetkezési vállalata az, hol a nagyérdemű közönség a szükséges halotti kellékeket minden rangosztályhoz illően, a legdusabb választékban találja meg. Szemfedelek, halottiöltözékek, művirág- és gyöngykoszorúk, fenyő- és tölgyfa (csere) koporsók legolesőbb árban, érez koporsók gyári árjegyzék szerint lesznek felszámítva.

Diszesen kiállított üveges és egészen gyászos hintóim a temetkezések bármely fényének, pompájának megfelelnek; diszkocsimért is a legmérsékeltebb árt számítom fel, míg a teljes gyászkozsita nálam vásároló közönségnek díjtalanul bocsátom rendelkezésére.

Az itten felsoroltakról meggyőződést szerezhet magának a nagyérdemű közönség, s midőn becses pártfogását remélem, vagyok kiváló tiszteletel.

Vasár- és ünnep napokon valamint bolt-zárás után lakáson
(Zsindely-piacz) állok a t. közönség rendelkezésére.

DÁVID ANTAL.

A legszolidabb árak!

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen